

DRUKWERK

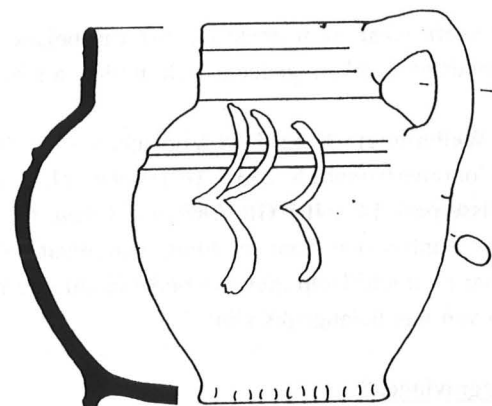
REDACTIE RENUS
Geregracht 50
2311 PB LEIDEN

PORT BETAALD
LEIDEN

'RENU'S'

MEDEDELINGENBLAD VAN DE

A.W.N. AFD. RIJNSTREEK

*Een 15e-eeuwse kamerpot, gevonden bij de opgraving aan de Koenesteeg.
(tekening L. den Hollander)*

Nota Bene: de eerste lezing is op maandag 11 mei!

1998 - 1

Renus is een uitgave van de afdeling Rijnstreek van de Archeologische Werkge-
meenschap voor Nederland (A.W.N.) en verschijnt tenminste tweemaal per jaar.
Oplage 200 stuks. Eindredactie: P.J.M. de Baar.

Redactieadres: Geregracht 50, 2311 PB Leiden (werkruimte Rijnstreek).

Gegevens uit *Renus* mogen worden overgenomen, mits met voldoende bronver-
melding, en er een kopie van het artikel, waarin gegevens uit *Renus* werden
verwerkt, aan de redactie wordt gestuurd.

+++++

Vondstmeldingen

Als u iets gevonden heeft, waarvan u denkt dat het van belang kan zijn, of als u
weet dat anderen vondsten hebben gedaan, belt u dan a.u.b. met een van de
volgende mensen:

Dick van der Kooij, Welterdreef 93, 2253 LJ Voorschoten, tel. 071-5764072

Leo den Hollander, Coornhertstraat 55, 2332 AP Leiden, tel. 071-5312172

Suus Sprey, Burg. Visserpark 14, 2405 GR Alphen a/d Rijn, tel. 0172-494986

Ook houden wij ons aanbevolen voor melding van plaatsen waar graafwerk-
zaamheden plaats (gaan) vinden. Help mee het bodemarchief te redden: een kleine
vondst kan het begin van iets belangrijks zijn!

Meehelpen met de opgravingen?

Heeft u belangstelling om actief deel te nemen aan het veldwerk, dan kunt u in de
veldwerk-agenda zien welke projecten in uitvoering zijn of binnenkort zullen
komen. Voor de precieze gegevens over plaats en tijd kunt u de bovenstaande
telefoonnummers bellen. Met nadruk wordt erop gewezen, dat ervaring absoluut
niet vereist is.

Restaureren, tekenen en vondstverwerking

Deze werkzaamheden vinden plaats in onze werkruimte, Geregracht 50 te Leiden,
elke maandag (behoudens als er een lezing is) vanaf 20.00 uur.

Opgave nieuwe leden

Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij de Ledenadministratie van de A.W.N.,
Postbus 714, 3170 AA Poortugaal. Het gewone lidmaatschap kost f 70,- per jaar.
Leden ontvangen zesmaal per jaar het tijdschrift *Westerheem*. Nieuwe leden
worden persoonlijk uitgenodigd voor een eerste kennismaking met de afdeling.

Beste Lezer,

Na het convocaat met de aankondiging van de lezingen, ontvangt u nu een
"volwaardige" *Renus*. Deze *Renus* bevat onder andere de uitnodiging voor de
jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van 11 mei en de notulen van de vorige
vergadering.

Uw aanwezigheid op de jaarvergadering wordt zeer op prijs gesteld, en zal dit jaar
worden beloond met een intrigerende lezing van een van onze "eigen mensen",
Carol van Driel-Murray. Elders in deze *Renus* vindt u meer over de inhoud van
haar verhaal.

Bij het doorlezen van de agenda zult u, misschien onverwacht, ook het agendapunt
Bestuurswisseling tegenkomen. Zowel Eric van der Kuyl als ik zullen op de
Algemene Ledenvergadering onze functie neerleggen. De beweegredenen die Eric
tot deze stap hebben geleid vindt u elders in deze *Renus*. Over mijn overwegingen
wil ik u hier wat meer vertellen.

Door het grote beslag dat een gezin met kleine kinderen, een werkende vrouw met
haar eigen verenigingsactiviteiten en mijn eigen werkzaamheden op mijn tijd
leggen, was ik de afgelopen jaren al niet meer in staat actief deel te nemen aan de
opgravingen van de afdeling. De laatste maanden kost het ook steeds meer moeite
op de maandagavonden regelmatig aanwezig te zijn.

In mijn ogen moet een voorzitter, naast het bestuurswerk, zelf ook actief aan de
werkavonden en eventuele opgravingen deel kunnen nemen en zo uit regelmatig
contact met de leden kunnen horen wat er onder de leden leeft.

Ik heb gemerkt dat nu het moment is aangebroken dat ik, vanuit mijn visie op het
functioneren van een voorzitter, niet meer aan die eisen kan voldoen, niet voor
mijzelf en ook niet voor de vereniging.

Wel heb ik de afgelopen jaren met veel plezier in het bestuur gezeten en ben er
van overtuigd dat dat ook zal gelden voor Dé Steures en Menno Dijkstra, die het
bestuur u voorstelt als nietwe voorzitter en secretaris!

Ernst Sprietsma, voorzitter.

INLEIDING

Voor u ligt de nieuwe *Renus* met het verslag van de ALV van vorig jaar en de
agenda van de komende vergadering. Namens het bestuur heet ik iedereen van
harte welkom op de ALV. Ook de leden, die, om uiteenlopende redenen, niet vaak
aanwezig kunnen zijn bij onze activiteiten, roep ik bij deze gelegenheid op om
toch eens kennis te gaan maken met de andere leden. Samen staan we sterk en dat

'wij-gevoel' wordt toch vaak onderschat. Door de huidige maatschappelijke ontwikkelingen is tijd voor veel mensen een steeds schaarser wordend goed. Dat geldt zeker voor vrijwilligerswerk. En dat is toch datgene wat ons op de been houdt! De amateurs zijn nog altijd, en misschien wel in toenemende mate, de belangrijkste ondersteuning van de beroepswereld, zeker in de archeologie. Steeds vaker komt het werk neer op de schouders van een handjevol mensen. Een kring die steeds kleiner wordt en helaassteeds ouder. Veel jongeren hebben geen besef, of erger nog, geen interesse, in wat het verleden te bieden heeft. Het spreekwoordelijke 'geen heden zonder verleden' gaat aan deze groep veelal voorbij. Dat het met de geschiedkundige kennis onder deze groep slecht gesteld is, bewees het onderzoek van Kohnstamm, dat breed uitgemeten werd in de landelijke bladen. Een extra reden om er nog eens een schepje bovenop te doen. Zelf ben ik helaas genoodzaakt het gas een tikkeltje terug te draaien, wat betreft mijn AWN-activiteiten. Toch spreek ik de hoop uit dat de AWN, in het bijzonder de afdeling Rijnstreek, er in zal slagen zich de komende jaren sterker dan voorheen te profileren als een vereniging die zich sterk maakt voor het behoud van het cultureel erfgoed in het algemeen. Eerder nog betreft het een gedachtengoed, een stukje "bewustwording" dat ons mede in staat stelt om beter te bepalen wat onze plaats is in de maatschappij. Buiten dat is archeologie bovenal een boeiend vak, dat continu vol verrassingen zit. Archeologie bedrijven is gewoon leuk en leerzaam. Reden temeer om er de komende jaren vol goede moed mee door te gaan.

Met vriendelijke groet, Eric van der Kuijl, secretaris.

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE AWN-AFDELING RIJNSTREEK, maandag 11 mei 1998.

Gemeentearchief, ingang Boisotkade 2A, aanvang 20.00 uur.

1. Opening
2. Ingekomen/uitgegangene stukken
3. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 12 mei 1997 (zie elders in deze *Remus*)
4. Jaarverslag van de secretaris (zie elders in deze *Remus*)
5. Verslag van de kascontrolecommissie
6. Benoeming nieuwe kascontrolecommissie
7. Financieel verslag 1997/1998 door de penningmeester (exemplaren circuleren door de zaal)
8. Begroting 1998/1999 (ter inzage bij de penningmeester)
9. Bestuurssamenstelling.

Het bestuur kent dit jaar een wisseling van twee leden.

De functie van voorzitter komt dit jaar vrij, evenals die van secretaris. Het bestuur draagt voor als voorzitter dhr. Dé Steures en als secretaris dhr. M. Dijkstra, beroepsarcheoloog uit Amsterdam. Eventuele tegenkandidaten voor de vermelde functies kunnen tot zeven dagen voor de verkiezingsdatum gesteld worden, schriftelijk ondersteund door tenminste 10 leden. Naar de letter van het Huishoudelijk Reglement wordt van de kandidaat een geschreven verklaring gevraagd, waarin deze zijn bereidheid toont zitting te willen nemen in het bestuur van de vereniging.

11. Wat verder ter tafel komt

12. Rondvraag

13. Sluiting

Na afloop van de vergadering zal Carol van Driel-Murray (IPL) een aantal nieuwe feiten over het voetlicht brengen die ons een andere kijk geven op de 'gouden' officiershelm uit Deurne (Brabantse Peel). Dit onderzoek heeft tot verrassende resultaten geleid en we hopen dat u de moeite neemt om hiervan kennis te nemen. Na afloop van de lezing is er de mogelijkheid om gezamenlijk een hapje en een drankje te nuttigen. Het bestuur nodigt iedereen van harte uit om bij deze gelegenheid aanwezig te zijn.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE A.W.N.- AFDELING RIJNSTREEK, gehouden op 12 mei 1997.

Aanwezig: 19 leden en 6 bestuursleden.

- 1) De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur. De voorzitter rectificeert het uitgegane persbericht waarin vermeld stond dat de lezing om 20.00 uur zou beginnen. Dit had 21.00 uur moeten zijn.
- 2) Mededelingen. De voorzitter roept de leden op mee te zoeken naar een vrijwilliger die de nieuwe Hoofdbestuurfunctie public relations wil bekleden in onze regio. De penningmeester meldt, dat hij met dhr. Vermeulen naar de Fa. Van Duuren is geweest om een motorpomp aan te schaffen. Dhr. Vermeulen heeft een bijdrage gestort in de kas van de vereniging, die besteed zal worden voor de aanschaf van nieuwe veldmaterialen. Hiervoor namens de leden dank.
- 3) Er zijn geen ingekomen stukken.
- 4) Er zijn geen inhoudelijke of tekstuele op- of aanmerkingen betreffende de notulen van de algemene ledenvergadering van 6 mei 1996. De notulen worden

goedgekeurd en vastgesteld, met dank aan Marie-France van Oorsouw en Eric van der Kuijl.

5) Jaarverslag secretaris over 1996/1997. Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt vastgesteld onder dankzegging aan de secretaris. Vervolgens komen de verslagen van het veldwerk aan bod over het jaar 1995/1996. Deze hadden opgenomen moeten worden in de *Remus*, maar waren helaas niet op tijd. De veldwerkcoördinator wordt gevraagd, alsnog voor de bewuste stukken te zorgen, zodat ze in de eerstvolgende *Remus* opgenomen kunnen worden.

6) De kascontrolecommissie, bestaande uit dhr. Piet de Baar en dhr. John Kras, doet verslag. Zij hebben de jaarstukken, de inkomsten en uitgaven gecontroleerd en accoord bevonden. Het verslag van de kascontrolecommissie wordt met applaus door de ALV ontvangen en goedgekeurd. De kascontrolecommissie van 1997/1998 zal bestaan uit de heren P. de Baar en H. Hardenberg. Er is geen bezwaar vanuit de zaal tegen deze kandidatuur, waarna de benoeming accoord bevonden wordt.

7) Toelichting op het financieel jaarverslag over 1996/1997:

Het financieel jaarverslag over 1995 toont een tekort van f 4000,-. Wanneer dit tekort niet aangevuld wordt, kampen we als vereniging met een structureel tekort op de begroting. De penningmeester spreekt hierover zijn bezorgdheid uit. Er zullen andere bronnen aangeboord moeten worden om aan voldoende liquide middelen te komen. Dhr. Fred Wassink merkt vanuit de zaal op, dat er wel degelijk kanalen zijn om aan het benodigde geld te komen. Bij het verhuizen van de Rijnstreek naar de Geregracht, zo'n 10 jaar geleden, heeft de vereniging van de gemeente en provincie een fikse subsidie gekregen. De voorzitter haakt hier op in met de mededeling dat het afdelingsbestuur reeds een subsidie voor dit jaar heeft aangevraagd, maar dat daar nog steeds geen reactie op is gekomen. Via dhr. Kleinhuis van de provincie heeft hij echter vernomen dat de subsidie wel toegekend gaat worden. Hier is echter nog geen geld van overgemaakt op de rekening van de vereniging. De secretaris zal op korte termijn een verzoek tot overschrijving richten aan de provincie.

Verder zijn er geen opmerkingen vanuit de zaal. Het financieel verslag wordt goedgekeurd met applaus onder dankzegging aan de penningmeester.

8) Bestuurswisselingen:

Dit jaar zijn er drie bestuursfuncties vacant. Het betreft een tweetal algemene bestuursfuncties en een functie coördinator lezingen. Gezien de huidige omvang van het bestuur is het niet hoogst noodzakelijk om op korte termijn de algemene functies in te vullen. Voor de functie van coördinator lezingen heeft dhr. Steures uit Leiderdorp zich aangemeld. Er zijn geen andere kandidaten voor deze functie, zodat dhr. Steures met algemene instemming van de leden (applaus) gekozen

wordt. De voorzitter maakt erop opmerkzaam dat, indien het afdelingsbestuur het nodig acht, er alsnog gezocht zal gaan worden naar kandidaten voor de twee overgebleven bestuursfuncties.

Aftredend bestuurslid mevrouw Meyer-te Mey is afwezig wegens ziekte. Zij verontschuldigt zich en kan niet aanwezig zijn bij de ALV. Door haar ziekte ziet zij zich genoodzaakt af te treden als algemeen bestuurslid. Het bestuur en de vereniging danken haar voor haar inzet en wensen haar heel veel beterschap. Een grote bos bloemen zal aan haar adres worden afgeleverd.

Dhr. Bob v.d. Berg treedt statutair af, na een periode van 2x vier jaar in het bestuur gezeten te hebben. Bob heeft in die jaren veel voor de vereniging gedaan. Hij was nooit te beroerd om voor vervoer te zorgen als dat nodig was. Ook heeft hij zich beziggehouden met het verwerven van subsidies voor de vereniging, wat hem menigmaal lukte en niet zonder gering resultaat. Zijn grootste klus was het maken van de voorbeeldopgraving in Archeon, die door critici en kenners werd geroemd. De vereniging wil Bob van harte bedanken. Onder gejuich van de aanwezigen, worden de bloemen aan Bob overhandigd. Bob wil als afsluiting meedelen dat hij formeel niet meer in functie is, maar men nog altijd projectmatig een beroep op hem kan doen.

Peter v.d. Broeke treedt af na eveneens een periode van 8 jaar vol te hebben gemaakt. Peter heeft tijdens zijn bestuursperiode weten te regelen dat de vereniging van de zaal in het RMO gebruik kon maken. Gezien zijn kennis en wortels in de archeologie, Peter is beroepsarcheoloog, heeft hij door zijn contacten goede sprekers met boeiende en afwisselende lezingen weten aan te trekken. Na overhandiging van de bloemen en dankzegging van de voorzitter namens de vereniging, vraagt Peter aan het eind van de vergadering ter afsluiting de gastspreker van vanavond te mogen aankondigen.

9) W.v.t.t.k.:

Fred Wassink heeft een algemene opmerking. "In Den Briel ligt een donjon uit ca. 1250 binnen een slotgracht. Normaal gesproken is deze niet toegankelijk voor publiek. De komende twee weken is de donjon echter opengesteld i.v.m. met de presentatie van een beeldentuin op het terrein. Een unieke kans om het geheel eens te bezichtigen", lijkt hem zo.

Aleid Muller: "Wat is de uitslag van de algemene ledenenquête?"

De secretaris meldt dat er nog maar een gering aantal enquêteformulieren is binnengekomen en dat de hoop is dat er nog meer reacties zullen binnenkomen. Het eindresultaat zal in de *Remus* worden opgenomen.

Aleid Muller: "Vroeger werden er besluitenlijstjes opgehangen naar aanleiding van de bestuursvergaderingen. Kan dit in ere hersteld worden?"

Voorzitter: "Jazeker, dat kan geregeld worden".

Ab van Grol (naar aanleiding van de balans): "Is het niet handig om op termijn te kijken wat de uitgaven zijn voor de verbouwingskosten in de begroting, zodat dit bedrag in de afschrijving opgenomen kan worden (wat een besparing oplevert ..)?" De penningmeester is van mening dat je de boekhoudkundige afschrijving niet kunt vergelijken met verbouwingskosten. Jaarlijks wordt een vaststaand percentage op de begroting gerekend voor afschrijving. Dit moet je niet koppelen aan de verbouwingskosten. De voorzitter voegt er aan toe, dat je een heleboel kosten kunt plannen, zoals kosten voor elektriciteit en waterverbruik. Er zijn echter ook een heleboel onvoorziene zaken, zoals bijvoorbeeld het moment dat de houten vloer van het werkgebouw vervangen moet worden. Het is goed hiervoor een post op de begroting te reserveren.

10) Sluiting (20.45 uur). De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun komst naar de ALV. Aansluitend is er een koffiepauze waarna de lezing van Prof. dr. Louwe Kooijmans van start zal gaan over het Bronstijdgraf van Wassenaar.

Eric van der Kuijl

JAARVERSLAG 1997-1998

Bestuur

Na de algemene ledenvergadering van 12 mei 1997 had het bestuur de volgende samenstelling:

Ernst Sprietsma	-	voorzitter
Eric van der Kuijl	-	secretaris
Leo den Hollander	-	penningmeester
Dé Steures	-	coördinator lezingen
Gijsbert Jansen	-	lid

Het bestuur heeft de afgelopen periode 7 maal vergaderd. De vergaderingen werden gehouden op het werkgebouw op de Geregracht. Er werd eenmaal in aanwezigheid van de provinciaal-archeoloog dhr. R. van Heeringen vergaderd. Verder nam het bestuur deel aan de regiovergadering met de afdelingen 7, 8, 9 en 11 in Den Haag. De vergadering werd vanuit het hoofdbestuur bijgewoond door dhr. G. Sophie. De hoofdpunten van de vergadering bestonden uit: Samenwerking tussen overheid en AWN, Samenwerking tussen afdelingen, Naamsbekendheid AWN en Wensen en aanvullingen voor de AWN-handleidingen en bijscholing van de leden in het kader van professionalisering. Op de aansluitende afgevaardigden-

dag van 13 december waren helaas geen bestuursleden van de afdeling Rijnstreek aanwezig. Alle vijf leden waren op enigerlei wijze verhinderd. De ons toegezegde AWN-accessoires bereikten ons via Claudia Vandepoel van het hoofdbestuur. Op de volgende algemene vergadering waren we wel vertegenwoordigd door onze twee veldwerkcoördinatoren, die de voor hun (lees ons) georganiseerde contactdag in Amersfoort bezochten op 24 januari 1998.

Voorts vond er op 6 april nog een redactievergadering plaats. De redactie van ons verenigingsblad *Renus*, voorheen bestaand uit Piet de Baar, is uitgebreid met Gijsbert Jansen en Eric van der Kuijl. Tenslotte werd er nog vergaderd in Utrecht over de Brittenburg, naar aanleiding van een rapport van dhr. S. Oud uit Zutphen. Dhr. Oud heeft een nieuwe theorie opgesteld over de vermoedelijke lokatie van het 'vermiste' Romeinse fort voor de kust bij Katwijk. Het onderzoek naar de 'precieze' ligging en de omvang van het fort zijn nog in volle gang. De AWN-Rijnstreek is gevraagd bij te staan in het bodem- en archiefonderzoek. Vanuit de ROB/Projectgroep Betuweroute was dhr. Boudewijn Goudswaard bij de vergadering aanwezig.

Leden

Op 1 januari 1998 telde de afdeling Rijnstreek officieel 132 geregisteerde leden. Ten opzichte van het jaar ervoor betekent dit een afname met 40 leden. Er is echter nog een lijst van 13 leden die hun lidmaatschap nog niet betaald hebben. Zij zullen binnenkort een brief ontvangen van het afdelingsbestuur met de vraag dit alsnog te doen. Daarnaast is er nog een lijst van circa 20 door ons geregistreerde leden, die niet meer bij het Hoofdbestuur ingeschreven staan. Deze mensen hebben eveneens een schrijven ontvangen, om kenbaar te maken of ze nog lid willen zijn van onze afdeling. Kort voor het uitgaan van deze *Renus* hebben zich nog twee nieuwe leden aangemeld. Opmerkelijk is de relatief 'hoge' leeftijd van onze leden. Voor de statistieken: 13 leden zijn jonger dan 30 jaar, 12 leden zijn tussen de 30 en 40 jaar, 16 leden zijn tussen de 40 en de 50 jaar, 21 leden zijn tussen de 50 en 60 jaar, 12 leden zijn tussen de 60 en 70 jaar, 4 leden zijn tussen de 70 en 80 jaar, en 1 persoon is ouder dan 80 jaar. Uiteraard hebben veel mensen hun geboortjaar niet ingevuld op de door hen ontvangen acceptgiro van de ledenadministratie, zodat geen volledig beeld van de leeftijdsverdeling van onze leden gegeven kan worden. Kenmerkend is wellicht toch, dat naarmate de leeftijd van mensen toeneemt, de interesse voor het verleden alleen maar groeit. Of hier sprake is van een tendentieuze ontwikkeling of een structureel gegeven, zal de toekomst uit moeten wijzen.

Lezingen

Gedurende het afgelopen seizoen werden de volgende lezingen gehouden:

1997

Maandag 27 oktober: Marjorie de Grooth (Bondefantenmuseum) - De sarkophaag van Simpelveld terug in Zuid-Limburg.

Maandag 24 november: Daan Raemaekers (RUL) - Slim prehistorisch gebruik van het kustmilieu.

1998

Maandag 19 januari: Henk van der Velde (ROB) - Noordwijk: de oudste boerderij van West-Nederland.

Dinsdag 31 maart: G. Maat (AZL) - De Graven van Holland

Maandag 20 april: Laura Kooistra (BIAX) - Borderland Farming

De organisatie van de lezingen was in handen van dhr. Dé Steures. Het is hem gelukt om voor ons ook dit jaar weer een aantal boeiende lezingen te verzorgen. Het Gemeentearchief van Leiden was de accommodatie waar we dit jaar terecht konden om de lezingen bij te wonen (en in de pauzes te genieten van een echt Leids 'bakkie'). Dhr. P. de Baar, werkzaam bij het Gemeentearchief en actief lid van onze vereniging, trad op deze avonden op als gastheer en beheerder van het pand. Het bestuur wil beiden van harte bedanken voor hun enthousiaste inzet.

Renus

Het verenigingsblad van onze afdeling verscheen dit bestuursjaar tweemaal. Dit in tegenstelling tot het vorige jaar, toen er driemaal een nieuwe *Renus* uitgebracht werd. Het zou fijn zijn als meerdere mensen zich geroepen zouden voelen een bijdrage te leveren aan het verenigingsblad. Dit hoeft geen lang verhaal te zijn, een half A-viertje kan al voldoende zijn. Heeft u iets grappigs meegemaakt, een (on)beschrijfelijke veldervaring, of zo maar een anekdote op archeologisch gebied, klimt u gerust in de pen. De redactie staat te springen om copy!

Subsidie

Eindelijk is het zover. Bijna anderhalf jaar na de aanvraag (na herhaaldelijk aandringen van onze voorzitter), is de Provincie over de brug gekomen met de toegezegde subsidiegelden. In totaal is een bedrag van f 1500,- overgeschreven. Dit bedrag wordt aangewend voor de lezingen. De voorwaarde die de Provincie hieraan verbindt, is dat de lezingen een educatief karakter moeten hebben en

openbaar gemaakt worden. De toekenning is mede onderschreven door het Hoofdbestuur, waarvoor onze dank. Hopelijk wordt de volgende aanvraag voor het seizoen 1997/1998 sneller gehonoreerd. (Wellicht handig om meteen een aanvraag voor de komende twee jaar mee te sturen ??.....)

Excursie

Ter afronding van het algemeen jaarverslag kan ik u nog mededelen, dat wij op 15 november met een twintigtal mensen op bezoek waren bij de AWN-afdeling Lek- en Merwestreek, nadat eerst een bezoek was gebracht aan de opgraving op het Statenplein in Dordrecht. Schrijver dezes had de technische leiding over de opgraving en derhalve de eer een rondleiding te mogen verzorgen. Het betreft de eerste uitleg van de stad achter de kern die gevormd wordt door de bebouwing aan de Thure, respectievelijk de dijk (Wijnstraat, Voorstraat).

Tijdens het onderzoek, dat teruggaat tot de late twaalfde en begin dertiende eeuw, zijn er allerlei wetenswaardigheden ontdekt. Zo blijkt de bebouwing uit de late veertiende eeuw aangepast te zijn geweest aan de bodemgesteldheid. De drassige veenbodem heeft de middeleeuwse mens genoodzaakt te kiezen voor een lichte funderingswijze van de huizen. Gekozen is voor een enkelsteens fundering die op borsthoogte overgaat in opgaand werk van hout in mes/steek-verbinding. De voorgangers van de veertiende-eeuwse bebouwing bestonden uit grote houten zaalhuizen met een centrale haard. De huizen waren gefundeerd op een nogal typische 'staande/liggerconstructie' (mondelijke mededeling H. Sarfatij). Tussen de huizen liep een houten pad, waarvan de resten goed bewaard waren gebleven.

Na het bezoek aan de opgraving werden we op sleeptouw genomen door stadsgids (en AWN-lid) Jantje Koonings. Tijdens de twee uur durende rondwandeling konden we kennis nemen van het oudst bewaardgebleven authentieke middeleeuwse huis 't Seepaert uit 1497. Ook het mooie onlangs gerestaureerde Huis de Onbeschaamde van Pieter Post kwam aan bod. Saillant detail was het in ere herstelde "klokkenspel" van de jongeling in de top van de gevel. Dit was in de vorige eeuw tot voor 'dien tijd' aanvaardbare proporties geslonken. Sinds de sexuele revolutie houden we er echter andere ideeën op na, zodat de puriteinse ingreep alweer snel vergeten is. 's-Middags waren er broodjes en koffie in de werkruimte van Lek- en Merwestreek aan de Vest en was er volop gelegenheid om kennis, ervaring en belevenissen uit te wisselen. Nadat we beloofd hadden een vergelijkbaar programma voor de Dordtse afdeling samen te stellen, in het Leidse wel te verstaan, keerden we moe maar voldoen huiswaarts. Dordrecht blijft een monumentale stad, ook al zou je dat op het eerste gezicht niet vermoeden. Wij weten inmiddels wel beter!

Eric van der Kuijl